

การวิเคราะห์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ กรณีศึกษา ตำบลคลองเกต
อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี^๑

The Analysis of Quality of Life of the Elderly : A case Study of Khlong Ket Subdistrict,
KhokSamrong District, Lop Buri Province

พิมพ์ดี โตยิ่ง^๒

บทคัดย่อ

การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผู้สูงอายุในตำบลคลองเกต ในแง่ของคุณภาพชีวิต ความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อคุณภาพชีวิตและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิต เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความเชื่อถือได้ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 280 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก อายุสถานภาพสมรส อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน การเป็นสมาชิกของชมรมในชุมชน และการดำรงตำแหน่งในชุมชน มีทัศนคติต่อคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน ปัจจัยด้านครอบครัวและด้านชุมชนมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิต, ผู้สูงอายุ

ABSTRACT

The study aimed to analyze the elderly as regards quality of life, personal difference that affected quality of life, and factors influencing quality of life. Data collected from 280 participants through reliability-tested questionnaire were analyzed via mean, standard deviation, t-test, analysis of variance, and multiple regression analysis. The findings exposed that quality of life the elderly was at high level, and viewpoint on it was confirmed significantly different by age, marital status, occupation, average monthly income, length of stay in the community, community club membership, and holding a position in the community. Family and community factors influenced the quality of life for the elderly.

Keywords: The quality of life, The elderly

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระเรื่อง การวิเคราะห์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ กรณีศึกษา ตำบลคลองเกต อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี

² นักศึกษาลัทธิปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ คณะรัฐศาสตร์และคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประชากรของประเทศไทยปี 2558 เป็นผู้ที่มียุอายุ 60 ปีขึ้นไป 10,569,021 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 ของประชากรทั้งหมด และคาดการณ์ว่าในปี 2564 ไทยจะเข้าสู่สังคมประชากรสูงวัยแบบสมบูรณ์ โดยมีผู้ที่อายุมากกว่า 60 ปี เกิน 20% ของจำนวนประชากรทั้งหมด ผลที่ตามมา คือ รัฐบาลต้องสนับสนุนงบประมาณด้านสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุมากขึ้น อีกทั้งเกิดปัญหาสังคมตามมา เช่น ผู้สูงอายุถูกทอดทิ้ง สภาพจิตใจย่ำแย่ และความเสื่อมโทรมทางร่างกาย จำเป็นต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่ ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่ามีคุณค่าไม่เป็นภาระสังคม (รายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุ พ.ศ.2556 โดย มส.ผส.)

ปัญหาของผู้สูงอายุไม่ได้ขึ้นอยู่กับจำนวนที่เพิ่มขึ้นเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ขึ้นอยู่กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุด้วย ได้แก่ การจัดระบบบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขเพื่อรองรับปัญหาผู้สูงอายุ ตลอดจนการจัดบริการขั้นพื้นฐานทางสังคม การดูแลป้องกันและรักษาสุขภาพอนามัย การศึกษาต่อเนื่องและความมั่นคงของรายได้ให้เกิดขึ้นในครอบครัวและชุมชน เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับผู้สูงอายุ ปัญหาผู้สูงอายุที่ควรได้รับการพิจารณาคือ ปัญหาด้านสุขภาพ รองลงมาคือ ปัญหาด้านสังคมและเศรษฐกิจ

ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาพื้นที่ตำบลคลองเกตุ พบว่าปี 2563 จะมีผู้สูงอายุร้อยละ 18.62 ของประชากรทั้งหมด และในปี 2559,2560,2561,2562 พบผู้สูงอายุร้อยละ 15.99,16.57,17.36,17.88 ของประชากรทั้งหมดตามลำดับ (ข้อมูลสถิติทางการทะเบียน สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง,2563) จะเห็นว่าจำนวนผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในทุกปี และในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมอย่างต่อเนื่อง จากการสังเกตผู้สูงอายุในตำบลคลองเกตุ พบว่า ผู้สูงอายุมีฐานะยากจนและมีภาระต้องเลี้ยงดูบุตรหลาน ผู้สูงอายุไม่สามารถเข้าถึงบริการ/กิจกรรมผู้สูงอายุในด้านต่างๆ บางรายอาศัยอยู่เพียงลำพัง ประกอบอาชีพเลี้ยงชีพตัวเอง รายได้หลักมาจากเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

จากข้อมูลดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านชุมชน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบาย มาตรการ โครงการต่างๆ ด้านพัฒนาผู้สูงอายุ และจะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ของหน่วยงานองค์การบริหารส่วนตำบลคลองเกตุต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพรรณนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลคลองเกตุ
2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลคลองเกตุ
3. เพื่อตรวจสอบปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลคลองเกตุ

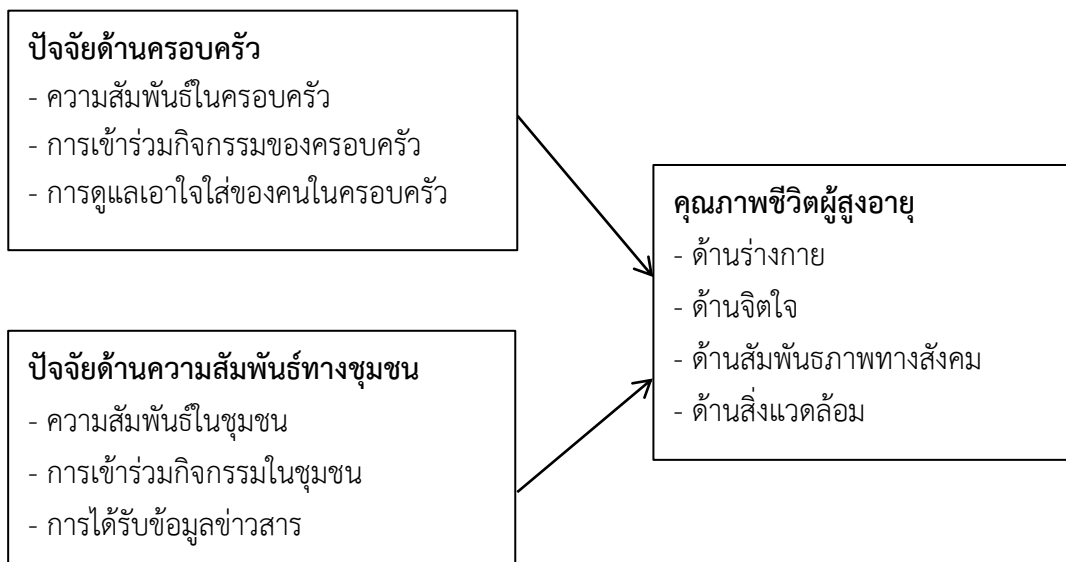
คำถามในการวิจัย

1. คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลคลองเกตุอยู่ในระดับใด
2. ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลคลองเกตุแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลคลองเกตุมีอะไรบ้าง

สมมติฐานการวิจัย

1. คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลคลองเกตุอยู่ในระดับมาก
2. ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันทำให้ทัศนคติที่มีต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแตกต่างกัน
3. ปัจจัยด้านครอบครัวและด้านชุมชน มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลที่มีชีวิตและมีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป

คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ หมายถึง สภาวะการรับรู้ระดับการมีชีวิตที่ตอบสนองความต้องการ หรือความพึงพอใจของผู้สูงอายุ ในด้านร่างกาย จิตใจ ความสัมพันธ์ทางสังคม และ สิ่งแวดล้อม

ด้านจิตใจ หมายถึง การรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง การรับรู้ถึงความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง และความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของตน ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต

ด้านสัมพันธภาพทางสังคม หมายถึง การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ ของตนเองกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การรับรู้ว่าคุณได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมด้วย

ด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต ได้แก่ การรับรู้ว่าคุณเองมีชีวิตอยู่อย่างอิสระ มีความปลอดภัย มีความมั่นคงในชีวิต มีที่อยู่อาศัยที่เอื้อต่อสุขภาพ

ปัจจัยด้านครอบครัว หมายถึง ความสัมพันธ์ในครอบครัว การเข้าร่วมกิจกรรมของครอบครัว การดูแลเอาใจใส่ของคนในครอบครัว

ปัจจัยด้านชุมชน หมายถึง ความสัมพันธ์ในชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน การได้รับข้อมูลข่าวสาร

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แนวคิดที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

สุวัฒน์ มหัตนรินทร์กุล, วิระวรรณ ตันติพิวัฒน์สกุล, วนิตา พุ่มไพศาลชัย, กรองจิตต์ วงศ์สุวรรณ และราณี พรมานะจรรย์กุล (2540) ได้แปลและพัฒนาเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตชุดย่อฉบับภาษาไทย (WHOQOL- BREF- THAI, 1997) จากเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตชุดย่อขององค์การอนามัยโลกฉบับภาษาอังกฤษ (WHOQOL- BREF, 1996) แบ่งเป็น 4 ด้านคือ

1. ด้านสุขภาพกาย (Physical domain) คือ การรับรู้สภาพทางร่างกายของบุคคล ซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน เช่น การรับรู้สภาพความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย การรับรู้ถึงความรู้สึกสบาย ไม่มีความเจ็บปวด การรับรู้ถึงความสามารถที่จะจัดการกับความเจ็บปวดของร่างกายได้ การรับรู้ถึงพลังกำลังในการดำเนินชีวิตประจำวัน การรับรู้เรื่องการนอนหลับและการพักผ่อน

2. ด้านจิตใจ (Psychological domain) คือการรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง เช่นการรับรู้ความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง การรับรู้ถึงความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง การรับรู้ถึงความคิด ความจำ สมาธิ และการตัดสินใจ และความสามารถในการเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของตน ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต

3. ด้านสัมพันธ์ทางสังคม (Social relationships) คือการรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ ของตนเองกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การรับรู้ว่าคุณได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมด้วย

4. ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) คือการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้ว่าคุณมีชีวิตอยู่อย่างอิสระ ไม่ถูกกักขัง มีความปลอดภัย มีความมั่นคงในชีวิต มีที่อยู่อาศัยที่เอื้อต่อสุขภาพ การรับรู้ว่าคุณได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดีปราศจากมลพิษต่างๆ การคมนาคมสะดวก มีแหล่งประโยชน์ด้านการเงิน การบริการทางสุขภาพและสังคมสงเคราะห์ การรับรู้ว่าคุณมีโอกาสที่จะได้รับข่าวสารหรือฝึกฝนทักษะต่างๆ การรับรู้ว่าคุณได้มีกิจกรรมสันทนาการและมีกิจกรรมในเวลาว่าง

มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องและมีผลต่อคุณภาพชีวิตดังนี้

ฟลานาแกน (Flanagan, 1978) จำแนกเป็น 5 องค์ประกอบดังนี้

1. มีความสุขสบายทางด้านร่างกายและวัตถุ ทางด้านร่างกายได้แก่การมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ทางด้านวัตถุได้แก่ การมีอาหารดี มีบ้านที่น่านอน มีเครื่องอำนวยความสะดวก

2. มีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เช่น ความสัมพันธ์กับคู่สมรส บิดามารดา ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงและบุคคลอื่น นอกจากนี้การมีบุตรและการเลี้ยงดูบุตร ถือเป็นความสัมพันธ์ด้านนี้ด้วย

3. มีกิจกรรมในสังคมและชุมชน การได้มีการสนับสนุนและช่วยเหลือบุคคลอื่น

4. มีการพัฒนาบุคลิกภาพและมีความสำเร็จสมบูรณ์ตามพัฒนาการ เช่น ทางสติปัญญา การเรียนรู้ สนใจการเรียนรู้และการเข้าใจตนเอง รู้จุดบกพร่องของตนเอง มีงานที่น่าสนใจทำ ได้รับผลตอบแทนที่ดี และการแสดงออกในทางสร้างสรรค์

2. แนวคิดที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ

จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องและมีผลต่อคุณภาพชีวิตดังนี้

1. ด้านครอบครัว และบทบาทในครอบครัว ครอบครัวเป็นแหล่งให้การสนับสนุนซึ่งกันและกันของคนในครอบครัว เช่น การให้กำลังใจ ความรักความเอาใจใส่ การให้ความเคารพนับถือและให้เกียรติกัน การให้

ข้อมูลแลกเปลี่ยนข่าวสารต่างๆ รวมถึงให้การสนับสนุนด้านความคิดและการตัดสินใจ นอกจากนี้ ลักษณะครอบครัวยังเป็นปัจจัยพื้นฐานที่จะช่วยส่งเสริมให้บุคคลมีการดูแลสุขภาพของตนเอง เพื่อนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี (กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ, 2552)

2. ด้านความสัมพันธ์ทางชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมทำให้ผู้สูงอายุรับรู้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ทำให้รู้สึกมีคุณค่าต่อตัวเอง สิ่งเหล่านี้เป็นการสนับสนุนทางด้านจิตใจ ทำให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพจิตดี และเกิดความพึงพอใจในชีวิต ดำรงชีวิตอยู่อย่างมีคุณภาพ และเกิดคุณภาพชีวิตที่ดีได้ วิจารณ์ ลีซิดล้า เลิศ (2551)

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยของชลธิชา จันทร์แจ่ม, สุพรรณษา อามาตย์เสนา, ถนอมศักดิ์ บุญสุ, แก้วใจ มาลีลัย (2557) กิตติวงศ์ สาสวด (2560) และธีระภัทรา เอกผาชัยสวัสดิ์ (2558) ในเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ พบว่า บทบาทในชุมชน สภาพแวดล้อมที่บ้านการมีตำแหน่งหรือสถานภาพในชุมชนการเข้าร่วมกิจกรรมระดับการศึกษา และประเภทครอบครัว มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

นาวิ แหลงสิน (2551) การศึกษาเรื่อง “คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ในเขตพื้นที่เทศบาล ตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี” ผลการศึกษาพบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในด้านความเข้มแข็งและด้านความสามารถในการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน ผู้สูงอายุ มีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดีที่สุด ด้านความวิตกกังวล ด้านสภาพแวดล้อม ด้านสภาพจิต ด้านสังคม ด้านความพึงพอใจในชีวิต ด้านสุขภาพ ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับดี และด้านเศรษฐกิจ ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับไม่ค่อยดี ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรีที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ลักษณะการอยู่อาศัยและ การเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุต่างกัน มีคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60-80 ปี ในตำบลคลองเกต อำเภอโคกสำโรง จังหวัดลพบุรี มีจำนวน 1,040 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้มาจากการ ประมาณค่าสัดส่วนของประชากร จำนวน 280 คน ด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้ศึกษาสร้างมาจากแนวคิด ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาได้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาโดยการนำไปทดสอบค่าความเที่ยงตรง (Validity) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

1. ค่าความเที่ยงตรง (Content validity) ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถาม ไปตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความเหมาะสมของข้อความ ความชัดเจนของข้อความ ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ จากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไขให้เป็นไปตามคำแนะนำ และนำกลับไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง

2. ความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ (Reliability) ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามไปปรับปรุงก่อนเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติเหมือนกับกลุ่มที่ศึกษาแต่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาโดยนำไปทดสอบ (Pre-test) กับ ผู้สูงอายุในตำบลคลองเกตุ จำนวน 45 ราย จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.894

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพรรณนา (Descriptive statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนา ปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), และอธิบายถึงระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

2. สถิติอนุมาน (Inferential statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติ ที่ใช้คือการทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม และวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่ สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อสรุปผลแล้วพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีผลต่าง เป็นสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม คือ ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เพื่อทดสอบสมมติฐาน ด้วยวิธีวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple regression analysis)

ผลการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลคลองเกตุอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 1 ระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลคลองเกตุ โดยภาพรวม

คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	ระดับคุณภาพชีวิต		
	\bar{x}	S.D	แปลผล
ด้านร่างกาย	3.53	0.54	มาก
ด้านจิตใจ	3.45	0.43	มาก
ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม	3.55	0.54	มาก
ด้านสิ่งแวดล้อม	3.63	0.47	มาก
ภาพรวมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ	3.54	0.37	มาก

ด้านร่างกาย ในภาพรวมจะอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สูงอายุในตำบลคลองเกตุมีคุณภาพชีวิตด้านร่างกายอยู่ในระดับดีมากในทุกข้อ

ด้านจิตใจ ในภาพรวมจะอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สูงอายุในตำบลคลองเกตุรู้สึกมีความสุข สบายใจในชีวิต มีจิตใจที่เข้มแข็งแก้ไขปัญหาภายในครอบครัวได้ รู้สึกมีคุณค่า และเป็นที่ยึดจำ

ของคนในชุมชน มีความภูมิใจกับชีวิตในวัยที่ลดจากการทำงาน ในขณะที่ผู้สูงอายุรู้สึกเหงาและเครียดเป็นประจำ อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ในภาพรวมจะอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สูงอายุในตำบลคลองเกตุมีคุณภาพชีวิตที่ดีมากในทุก ๆ ข้อของด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

ด้านสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมจะอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้สูงอายุในตำบลคลองเกตุมีคุณภาพชีวิตที่ดีมากในทุก ๆ ข้อของด้านสิ่งแวดล้อม

ภาพรวมของคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในตำบลคลองเกตุ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสิ่งแวดล้อม รองลงมา ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันทำให้ทัศนคติที่มีต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุแตกต่างกัน

ข้อมูลส่วนบุคคลที่แตกต่างกันจะมีทัศนคติที่มีต่อคุณภาพชีวิตแตกต่างกันในด้านอายุสถานภาพสมรส อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน การเป็นสมาชิกของชมรมในชุมชน และการดำรงตำแหน่งในชุมชน ส่วนเพศ ระดับการศึกษา ความเพียงพอของรายได้ และจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ จะมีทัศนคติที่มีต่อคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน ดังนี้

1. เพศ ผู้สูงอายุที่มีเพศต่างกันจะมีทัศนคติที่มีต่อคุณภาพชีวิตแตกต่างกันในด้านร่างกาย ส่วนด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม จะไม่แตกต่างกัน

2. อายุ ผู้สูงอายุที่มีระดับอายุที่ต่างกันจะมีทัศนคติที่มีต่อคุณภาพชีวิตแตกต่างกันในด้านร่างกาย ส่วนด้านจิตใจ ความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน

3. สถานภาพสมรส ผู้สูงอายุที่มีสถานภาพสมรสที่ต่างกันจะมีทัศนคติที่มีต่อคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกันในด้านจิตใจ และความสัมพันธ์ทางสังคม ส่วนด้านร่างกาย และด้านสิ่งแวดล้อมจะแตกต่างกัน

4. ระดับการศึกษา ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกันจะมีทัศนคติที่มีต่อคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกันในด้านจิตใจ ความสัมพันธ์ทางสังคม และสิ่งแวดล้อม ส่วนด้านร่างกาย จะแตกต่างกัน

5. อาชีพ ผู้สูงอายุที่มีอาชีพที่ต่างกันจะมีทัศนคติที่มีต่อคุณภาพชีวิตแตกต่างกันในด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

6. ระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ผู้สูงอายุที่มีระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ต่างกันจะมีทัศนคติที่มีต่อคุณภาพชีวิตแตกต่างกันในด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมจะไม่แตกต่างกัน

7. ความเพียงพอของรายได้ ผู้สูงอายุที่มีความเพียงพอของรายได้ต่างกันจะมีทัศนคติที่มีต่อคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกันในด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

8. จำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ ผู้สูงอายุที่มีจำนวนบุตรที่มีชีวิตอยู่ต่างกันจะมีทัศนคติที่มีต่อคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกันในด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

9. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ผู้สูงอายุที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกันจะมีทัศนคติที่มีต่อคุณภาพชีวิตแตกต่างกันในด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่าง

10. การเป็นสมาชิกของชมรมในชุมชน ผู้สูงอายุที่การเป็นสมาชิกของชมรมในชุมชนแตกต่างกันจะมีทัศนคติที่มีต่อคุณภาพชีวิตแตกต่างกันในด้านจิตใจ และด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ส่วนด้านร่างกาย และด้านสิ่งแวดล้อม จะไม่แตกต่างกัน

11. การดำรงตำแหน่งในชุมชน ผู้สูงอายุที่มีการดำรงตำแหน่งในชุมชนแตกต่างกันจะมีทัศนคติที่มีต่อคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกันในด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนด้านความสัมพันธ์ทางสังคมจะแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านครอบครัวและชุมชน มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ
ตารางที่ 2 ค่าอิทธิพลของปัจจัยด้านครอบครัวและชุมชนต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

	B	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	2.153	0.181		11.871	0.0000
ปัจจัยด้านครอบครัว	0.117	0.057	0.144	2.053	0.0410
ปัจจัยด้านชุมชน	0.24	0.051	0.326	4.662	0.0000
Adjusted R ² = 0.181 F= 31.758 Sig.F = 0.000					

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยด้านชุมชนมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุมากกว่าปัจจัยด้านครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยตัวแปรทั้ง 2 ตัวแปรสามารถอธิบายคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุได้ร้อยละ 18.10

ตารางที่ 3 ค่าอิทธิพลของปัจจัยด้านครอบครัวต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

	B	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	2.459	0.184		13.336	0.0000
ปัจจัยด้านครอบครัว					
1. ความสัมพันธ์ในครอบครัว	-0.01	0.044	-0.013	-0.215	0.8300
2. การเข้าร่วมกิจกรรมในครอบครัว	0.066	0.037	0.118	1.748	0.0820
3. การดูแลเอาใจใส่จากคนในครอบครัว	0.227	0.048	0.324	4.778	0.0000
Adjusted R ² = 0.147 F= 16.972 Sig.F = 0.000					

จากตารางที่ 3 พบว่า การดูแลเอาใจใส่จากคนในครอบครัว มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยอธิบายคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุได้ร้อยละ 14.70

ตารางที่ 4 ค่าอิทธิพลของปัจจัยด้านชุมชนต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

	B	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	2.386	0.165		14.439	0.0000
ปัจจัยด้านชุมชน					
1. ความสัมพันธ์ในชุมชน	0.124	0.035	0.246	3.531	0.0000
2. การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน	0.099	0.044	0.168	2.266	0.0240
3. การได้รับข้อมูลข่าวสาร	0.075	0.034	0.128	2.179	0.0300
Adjusted R ² = 0.169 F = 19.877 Sig.F = 0.000					

จากตารางที่ 4 พบว่า ความสัมพันธ์ในชุมชน มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน และการได้รับข้อมูลข่าวสาร ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยตัวแปรทั้ง 3 ตัวแปร สามารถอธิบายคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุได้ร้อยละ 16.90

อภิปรายผล

คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลคลองเกตุ มีระดับคุณภาพชีวิตในด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สูงอายุในตำบลคลองเกตุมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ช่วยเหลือตัวเองได้ ครอบครัวให้ความรัก ความเข้าใจใส่ใจเป็นอย่างดี มีจิตใจที่เข้มแข็ง มีความภูมิใจในชีวิต มีการเข้าร่วมกิจกรรม งานต่าง ๆ ของชุมชน มีการช่วยเหลือกัน ของคนในชุมชน และมีสภาพแวดล้อมในชุมชนที่สะอาดและปลอดภัย สอดคล้องกับ นาวิ แห่ล่งสิน (2553) ที่ศึกษาเรื่อง “คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ในเขตพื้นที่เทศบาล ตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี พบว่าคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับดี ในด้านความวิตกกังวล ด้านสภาพแวดล้อม ด้านสภาพจิต ด้านสังคม ด้านความพึงพอใจในชีวิต ด้านสุขภาพผู้สูงอายุ

ปัจจัยด้านอายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในชุมชน การเป็นสมาชิกของชมรมในชุมชน การดำรงตำแหน่งในชุมชน แตกต่างกันทำให้ทัศนคติที่มีต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีอายุเพิ่มขึ้นมาก ส่งผลต่อการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชีวิตช้าลง และไม่สะดวก ทำให้การมองคุณภาพชีวิตแตกต่างกันของแต่ละระดับอายุ การประกอบอาชีพแตกต่างกัน ส่งผลให้รายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน ย่อมมีผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในการดำเนินชีวิต การเป็นสมาชิกชมรมในชุมชน และการดำรงตำแหน่งในชุมชน อาจทำให้ผู้สูงอายุมีโอกาสแสดงความคิดเห็น รู้สึกมีความสำคัญในชุมชน ส่งผลให้ผู้สูงอายุรู้สึกดี มีความสุขมากขึ้นจากการเป็นที่ยอมรับของชุมชน สอดคล้องกับ อธิระภัทร เอกฉายสวัสดิ์ (2558) ที่ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตชุมชน เมืองเพชรบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ คือ สภาพแวดล้อมที่บ้านการมีตำแหน่งหรือสถานภาพในชุมชนการเข้าร่วม กิจกรรม ระดับการศึกษา และประเภทครอบครัว ซึ่งร่วมกันอธิบายการแปรผัน

ของระดับคุณภาพชีวิต ผู้สูงอายุในภาพรวมได้ร้อยละ 35.5 โดยปัจจัยที่มีประสิทธิภาพในการพยากรณ์คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ในภาพรวมมากที่สุด คือ สภาพแวดล้อมที่บ้านรองลงมาคือ การมีตำแหน่งในชุมชนการเข้าร่วมกิจกรรม ระดับการศึกษา และประเภทครอบครัวตามลำดับ ดังนั้น ถ้ามีการพัฒนาปัจจัยทั้ง 5 ดังกล่าวจะทำให้ ผู้สูงอายุในเขตชุมชนเมืองเพชรบูรณ์มีคุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น และสอดคล้องกับการศึกษาของ เด่น นวลไธสง (2560) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ในเขตความรับผิดชอบ ขององค์การบริหารส่วนตำบลวังไม้ขอน อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดสกลนคร พบว่า ตำแหน่งทางสังคมมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานวิจัย และพัฒนาระบบสุขภาพชุมชน (2552) บทบาทของผู้สูงอายุหลายคนที่เกี่ยวข้องอายุแล้ว อาจมีไฟอยู่ มีความรู้ ความสามารถสูง มีประสบการณ์ หลายคนอาจเป็นครู อาจารย์ แพทย์ พยาบาล เป็นผู้นำทางกฎหมาย การบริหาร หรือการจัดการ ครั้นเกษียณอายุแล้ว ยังอาจเป็นที่ต้องการทำประโยชน์ให้สังคมอยู่ มีความพอใจในงานที่ทำ และคิดว่าตัวเองยังเป็นประโยชน์ต่อสังคม การมีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของปัญหาของผู้สูงอายุในชุมชนกับตำแหน่งใหม่ โดยผ่าน ชมรมผู้สูงอายุ แกนนำผู้สูงอายุ แกนนำด้านสุขภาพ อาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ การเป็นสมาชิกชมรมต่างๆ ทำให้มีกิจกรรมต่อเนื่อง ส่งผลให้ระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุสูงขึ้น

ปัจจัยด้านครอบครัวมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สูงอายุต้องการการเอาใจใส่ดูแลของครอบครัวเป็นสำคัญ การมีสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว จะทำให้คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุดีขึ้น สอดคล้องกับ กิตติวงศ์ สาสวด (2560) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ผู้สูงอายุที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีมาจากครอบครัวที่มีความรักความอบอุ่น สมาชิกในครอบครัวดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันด้วยความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดูแลซึ่งกันและกันและดูแลผู้สูงอายุอย่างดีที่สุดเท่าที่จะทำได้โดยเฉพาะในด้านอาหารและโภชนาการ รูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการดูแลผู้สูงอายุคือ สมาชิกครอบครัวเป็นบุคลากรหลักในการดูแลผู้สูงอายุ นอกจากนี้ หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนจะต้องมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการดูแลผู้สูงอายุโดยเน้นสุขภาวะของผู้สูงอายุในทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์และจิตวิญญาณ

ปัจจัยด้านชุมชนมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สูงอายุต้องการยอมรับของชุมชน การได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆในชุมชน ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีคุณค่าในชีวิต สอดคล้องกับ ชลธิชา จันทร์แจ่ม, สุพรรณษา อามาศย์เสนา, ฌอนอมศักดิ์ บุญสุ, แก้วใจ มาลีสัย (2557) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ในเขตตำบลธาตุ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า บทบาทในชุมชน มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อภิปรายได้ว่า การที่ผู้สูงอายุได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆในชุมชน เช่น การพัฒนาหมู่บ้าน การทำบุญตักบาตรในวันสำคัญ กิจกรรมเหล่านี้จะทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกอบอุ่น ทำให้ผู้สูงอายุมีความสุขทั้งด้านร่างกายและจิตใจเป็นการนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี ระบบการดูแลสุขภาพมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ อภิปรายได้ว่า เจ้าหน้าที่สาธารณสุขมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ การจัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปี จัดให้มีการออกกำลังกาย กิจกรรมต่างๆเหล่านี้ทำให้ผู้สูงอายุได้มารวมตัวกันทำให้เกิดพลังในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ข้อเสนอแนะ

จากปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านชุมชน ที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของตำบลคลองเกตุ ผู้ศึกษาเสนอแนะออกเป็น 2 ประการ ได้แก่

1. ปัจจัยที่ควรส่งเสริม ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว ในส่วนของการดูแลเอาใจใส่จากคนในครอบครัว ปัจจัยด้านชุมชน ในส่วนของความสัมพันธ์ในชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน และการได้รับข้อมูลข่าวสาร

1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ด้านการดูแลเอาใจใส่จากคนในครอบครัว ควรมีการวางแผนนโยบาย และการดำเนินงานเกี่ยวกับการสร้างสัมพันธ์ในครอบครัว ทั้งด้านการให้ความช่วยเหลือ และการมีกิจกรรมร่วมกัน ดูแลซึ่งกันและกันและดูแลผู้สูงอายุอย่างดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้ผู้สูงอายุรู้สึกอบอุ่น ไม่รู้สึกหตุในชีวิต

ด้านความสัมพันธ์ในชุมชน ควรมีการวางแผนนโยบาย การดำเนินงานสร้างความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับคนในชุมชน ให้ความรู้สึกดีต่อกัน สามารถพึ่งพาอาศัยกันได้ ควรมีแนวทางในการสร้างนโยบายสาธารณะที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุของชุมชน

ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน ควรมีการวางแผนนโยบาย การดำเนินงานให้การส่งเสริมการช่วยเหลือคนในชุมชน และวางแผนงานที่ทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น

ด้านการได้รับข้อมูลข่าวสาร ควรมีการวางแผนนโยบาย ในการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ และเป็นข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันมากที่สุด

1.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

ด้านการดูแลเอาใจใส่จากคนในครอบครัว ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการให้ความสำคัญ ให้ความรัก การดูแลเอาใจใส่ผู้สูงอายุมากขึ้น

ด้านความสัมพันธ์ในชุมชน ควรจัดให้มีกิจกรรมสร้างสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน ส่งเสริมให้มีกิจกรรมให้มีการพบปะพูดคุยกันมากขึ้น เช่น จัดตั้งชมรมต่างๆในชุมชน กิจกรรมปลูกฝังการช่วยเหลือกันในชุมชน

ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน ควรจัดให้ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของชุมชนมากขึ้น เช่น การพัฒนาหมู่บ้าน การทำบุญตักบาตรในวันสำคัญ กิจกรรมเหล่านี้จะทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกอบอุ่น ทำให้ผู้สูงอายุมีความสุขทั้งด้านร่างกายและจิตใจเป็นการนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ด้านการได้รับข้อมูลข่าวสาร ควรจัดตั้งศูนย์ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ผู้สูงอายุเข้าถึงได้ง่าย และควรประชาสัมพันธ์ทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ เช่น การประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย ติดบอร์ดประชาสัมพันธ์

2. ปัจจัยที่ควรปรับปรุง ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว และด้านการเข้าร่วมกิจกรรมในครอบครัว

2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ควรมีการวางแผนกำหนดนโยบายในการสนับสนุนการดำเนินงานด้านครอบครัว หารูปแบบที่เหมาะสมในการสร้างสัมพันธ์ในครอบครัว

ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมในครอบครัว ควรมีการวางแผน การดำเนินงานกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำกิจกรรมร่วมกันของคนในครอบครัวอย่างเหมาะสม ที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

2.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการเคารพ ยกย่อง และเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุ และควรจัดกิจกรรมให้คนในครอบครัวได้มาพูดคุยกันมากขึ้น ให้บุตรหลานรู้จักการเคารพ และฟังคำแนะนำของผู้สูงอายุ

ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมในครอบครัว ควรจัดกิจกรรมที่ให้ครอบครัวได้เข้ามามีส่วนร่วมด้วยกัน เช่น การเที่ยวพักผ่อน การทานอาหารนอกบ้าน และเมื่อเกิดปัญหาในครอบครัว ต้องส่งเสริมครอบครัวให้มีความสำคัญกับผู้สูงอายุในการร่วมกันแก้ไขปัญหา เพื่อให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีคุณค่า และรู้สึกมีความสำคัญของครอบครัว

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาเชิงคุณภาพ เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ในเขตความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองเตย เพื่อการปฏิบัติและคงไว้สำหรับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในด้านบวก และเร่งแก้ไขปัญหาคคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในด้านลบ

2. ควรศึกษาและวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลกับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในด้านอื่น ๆ ให้ครอบคลุมทุกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุให้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ธีระภัทรา เอกผาชัยสวัสดิ์. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตชุมชน เมืองเพชรบูรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์. กรุงเทพมหานคร, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

เด่น นวลโรตอง (2560). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในเขตความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลวังไม้ขอน อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดสุโขทัย. พิษณุโลก,งานนิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.

กิตติวงศ์ สาสวด (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดภาคตะวันออก. ฉะเชิงเทรา, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

ชลธิชา จันทร์แจ่ม, สุพรรณษา อามาศย์เสนา, ถนอมศักดิ์ บุญสุ, แก้วใจ มาลีลัย (2557). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ในเขตตำบลธาตุ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. วารสารมหาวิทยาลัยมหาสารคามวิจัย ครั้งที่ 13.

นาวิ แผล่งสิน. (2553). คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลปากน้ำแหลมสิงห์ อำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี(วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.